

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 128/2023
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Συνεδρίαση της 4ης Δεκεμβρίου 2023**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αφροδίτη Κουτούκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Σταύρος Σπυρόπουλος, Διονύσιος Χειμώνας, Ευτυχία Κασομένου, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Αντώνιος Αντωνίου, Εμμανουέλα Πανοπούλου, Ουρανία Πατσοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ελισάβετ Μερτζεμεκίδου-Παπαδοπούλου (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθ. πρωτ. 574/28970/02-05-2023 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων/Γενική Διεύθυνση Αλιείας/Διεύθυνση Υδατοκαλλιεργειών/ Τμήμα Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, ενόψει του διδόμενου ιστορικού, εάν παραμένει σε ισχύ η από 24-5-2019 κ.υ.α. για την εκμίσθωση, σε επιλεγείσα ανώνυμη εταιρεία, του παχυντικού τομέα Υδροβιολογικού Σταθμού, με σκοπό τη δημιουργία μονάδας υδατοκαλλιέργειας ή συντρέχει λόγος ανάκλησής της, καθώς και λόγος για την λύση (αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο λόγω υπαιτιότητας του αντισυμβαλλομένου του) της από 15.01.2020 σύμβασης μίσθωσης που υπεγράφη, κατ' επίκληση της ανωτέρω κ.υ.α., από το ΕΔ (ως εκμισθωτή) και την Α.Ε.(ως μισθωτή)

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος, το συμπληρωματικό έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας (ΑΠ 665/151156/29.06.2023 και τα στοιχεία που τα συνοδεύουν, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Ο Υδροβιολογικός Σταθμός του ερωτήματος αποτελεί οργανική μονάδα (Γραφείο) που υπάγεται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Τουλάχιστον από το έτος 1997, η ανωτέρω δημόσια υπηρεσία λειτουργούσε, αφενός μονάδα ιχθυογεννητικού σταθμού και αφετέρου χερσαία μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας στη περιοχή «Ψ» βορειανατολικά μιας λιμνοθάλασσας σε δημόσια χερσαία έκταση που είχε παραχωρηθεί, κατά χρήση, στο (τότε) Υπουργείο Γεωργίας από το έτος 1976. Για τη λειτουργία των ανωτέρω μονάδων από τον Υδροβιολογικό Σταθμό, πλην άλλων, εκδόθηκε, στις 13.10.2015, απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την αναδιατύπωση των όρων και την ανανέωση της χρονικής διάρκειας της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

2. Το έτος 2019, με κοινή από 24.05.2019 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που δημοσιεύθηκε στο Β' Τεύχος της Εφημερίδας της Κυβέρνησης και σε συνέχεια ολοκλήρωσης διαδικασίας επιλογής φορέα, εγκρίθηκε η εκμίσθωση στον επιλεγέντα φορέα (K.Z. Group. A.E.) του παχυντικού τομέα του Υδροβιολογικού Σταθμού, με σκοπό τη δημιουργία μονάδας υδατοκαλλιέργειας. Η ανωτέρω κ.υ.α., πλην άλλων, περιλαμβάνει περιγραφή του μισθίου, καθορίζει τη διάρκεια της μίσθωσης σε 5 έτη (με δυνατότητα, υπό όρους, αναμίσθωσης), το ετήσιο μίσθωμα (5.000 ευρώ), με δυνατότητα αναπροσαρμογής σε περίπτωση ανανέωσης της μίσθωσης, και προβλέπει, υπό όρους, την υπογραφή σύμβασης μίσθωσης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και του μισθωτή, εντός προθεσμίας 3 μηνών από τη δημοσίευσή της (δηλ. μέχρι 05.09.2019). Επιπλέον αυτών, η κ.υ.α. περιλαμβάνει σειρά όρων και υποχρεώσεων του μισθωτή. Μεταξύ των οριζόμενων υποχρεώσεων του μισθωτή περιλαμβάνεται η υποχρέωση για την εντός δύο ετών (από τη δημοσίευση της κ.υ.α.) έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4282/2014 για την Ανάπτυξη των Υδατοκαλλιεργειών. Για την περίπτωση μη εμπρόθεσμης έκδοσης της σχετικής άδειας, λόγω υπαιτιότητας του μισθωτή, προβλέπεται η ανάκληση της κ.υ.α. και η λύση της μίσθωσης, αζημίως για το

Ελληνικό Δημόσιο, ενώ, σε περίπτωση που η καθυστέρηση οφείλεται σε διαδικαστικά θέματα της διοίκησης σχετικά με την αδειοδότηση, η κ.υ.α εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης. Περαιτέρω, η κ.υ.α προβλέπει υποχρέωση του μισθωτή για τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και τη λήψη των αναγκαίων περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, τη συμφωνία τους με την ισχύουσα Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του Υδροβιολογικού Σταθμού, καθώς και την υποχρέωση του μισθωτή να εξασφαλίσει την υδροδότηση και την αποστράγγιση των εκμισθούμενων λεκανών που περιλαμβάνονται στο μίσθιο.

3. Στις 15.01.2020 (δηλ. 7 και πλέον μήνες μετά την δημοσίευση της κ.υ.α.) υπεγράφη η σχετική σύμβασης μίσθωσης μεταξύ του Ε.Δ και της Α.Ε., κατ' επίκληση, πλην άλλων, των διατάξεων της παρ. 8 του άρθρου 50 του ν.2538/1997, του ν.4282/2014, της σχετικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος έτους 2018, και της ήδη αναφερθείσας κ.υ.α. του έτους 2019, με ρητή μνεία στο σημείο 2 της σύμβασης ότι όλοι οι όροι, τόσο της πρόσκλησης, όσο και της κ.υ.α, ισχύουν και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της σύμβασης.

4. Με την από 3-3-2020 αίτησή της προς την Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης αρ. πρωτ.28390/05.03.2020), η Α.Ε. υπέβαλε αίτημα α) χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, β) έκδοσης άδειας νερού και γ) έκδοσης ΑΕΠΟ, προσκομίζοντας τα σχετικά έγγραφα που αναφέρονται στην αίτησή της (Καταστατικό Εταιρείας, απόφαση ορισμού νομίμου εκπροσώπου, μισθωτήριο συμβόλαιο, σύντομη τεchnοοικονομική έκθεση και τοπογραφικό διάγραμμα).

5. Με την από 28.05.2020 αίτησή της (ΑΠ 58434/29.05.2020) στην οικεία Διεύθυνση Περιβαλλοντικού & Χωροταξικού Σχεδιασμού της ίδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η Α.Ε. ζήτησε να αλλάξει, ως προς την έκταση που περιλαμβάνεται στο μίσθιο, ο φορέας που αναφέρεται στην από 13.10.2015 ΑΕΠΟ του Υδροβιολογικού Σταθμού, δηλ. να τεθεί η επωνυμία της, λόγω της προαναφερθείσας μίσθωσης.

6. Η Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (αρμόδια για την έκδοση ΑΕΠΟ) καθώς και η Δ/ση Υδάτων (αρμόδια για την έκδοση άδειας χρήσης νερού) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξέδωσαν αντίστοιχα τα από 1-6-2020 και

3-7-2020 έγγραφά τους, με τα οποία αφού έκριναν ότι *«στη συγκεκριμένη περίπτωση γίνεται μόνο αλλαγή του φορέα υλοποίησης της δραστηριότητας και όχι τροποποίηση-αλλαγή των χαρακτηριστικών της δραστηριότητας»*, ενέκριναν την αλλαγή επωνυμίας στην ήδη υπάρχουσα ΑΕΠΟ και στην ήδη υπάρχουσα Άδεια Χρήσης Ύδατος αντίστοιχα, οι οποίες είχαν εκδοθεί για τον φορέα «Υ.Σ.», με την προσθήκη και του νέου φορέα, ήτοι της εταιρείας «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.».

7. Σε συνέχεια των ως άνω εγγράφων η ερωτώσα υπηρεσία απέστειλε στην Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΠΕΧΩΣ) της Αποκεντρωμένης Διοίκησης το από 9-7-2020 έγγραφό της, και στην Δ/ση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης το από 9-7-2020 έγγραφο, με τα οποία ζήτησε την ανάκληση των εκδοθέντων από τις ως άνω υπηρεσίες εγγράφων, ζητώντας παράλληλα να εκδοθεί ξεχωριστή ΑΕΠΟ και ξεχωριστή άδεια χρήσης νερού στο όνομα της μισθώτριας εταιρείας «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.», θεωρώντας ότι πρόκειται για ανεξάρτητη μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας, με δραστηριότητες εντελώς διακριτές από τις δραστηριότητες του Υδροβιολογικού Σταθμού.

8. Ωστόσο, τόσο η Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όσο και η Δ/ση Υδάτων δεν ανακάλεσαν τα ως άνω έγγραφά τους, με την πρώτη εξ αυτών να εμμένει στην απόφασή της, όπως αυτή αποτυπώνεται στο από 8-9-2020 έγγραφό της, και την δεύτερη να εκδίδει συμπληρωματικά το από 23-7-2020 έγγραφο, με το οποίο ζήτησε από την εταιρεία «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.» μετά την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου, να υποβάλει συμπληρωματικά έγγραφα προκειμένου να εκδοθεί Άδεια Χρήσης Ύδατος στο όνομά της.

9. Στη συνέχεια, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού εξέδωσε ΑΕΠΟ στο όνομα της Α.Ε. για την δραστηριότητα που αφορά τη χερσαία μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας εκτροφής, προβαίνοντας με την από 15.12.2022 απόφαση, σε τροποποίηση της ήδη υπάρχουσας ΑΕΠΟ με αριθμό 88761/2854πε/13-10-2015.

10. Μετά την έκδοση της ως άνω ΑΕΠΟ στο όνομα της «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.» και ενώ εκκρεμούσε η έκδοση Άδειας Χρήσης Ύδατος, την 1-2-2023 η ερωτώσα υπηρεσία με το από 1-2-2023 έγγραφο το οποίο απέστειλε α) στην Δ/ση Υδάτων, β) στην Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού και γ)

στη Δ/ση Αγροτικών Υποθέσεων ζήτησε ενημέρωση σχετικά με το αν ο φορέας «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.» έχει προβεί σε ενέργειες για την έκδοση νέας Άδειας Χρήσης Ύδατος.

11. Η Δ/ση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού με το από 30-3-2023 έγγραφο απάντησε ότι δεν έχει υποβληθεί άλλο αίτημα από την εταιρεία, ενώ η εταιρεία, με την από 27-3-2023 επιστολή της ενημέρωσε την ως άνω υπηρεσία για τη μελέτη που έχει εκπονήσει και τα έργα που έχει πραγματοποιήσει προκειμένου να της χορηγηθεί άδεια υδροληψίας.

12. Κατόπιν αυτών και δεδομένου ότι από την έκδοση της κ.υ.α (5-6-2019) περί εκμίσθωσης του παχυντικού τομέα του «Υ.Σ.» στην «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.» παρήλθε η προθεσμία των δύο ετών, εντός της οποίας όφειλε η εταιρεία να λάβει την άδεια ίδρυσης και λειτουργία της μονάδας υδατοκαλλιέργειας, ερωτάται από την διοίκηση, εάν θα πρέπει να ανακληθεί η ως άνω σχετική κ.υ.α και στην συνέχεια να λυθεί αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο η από 15-1-2020 υπογραφείσα σύμβαση μίσθωσης.

Νομοθετικό Πλαίσιο

13. Στην παρ.8 του άρθρου 50 του ν. 2538/1997 «*Τροποποίηση νομοθεσίας για γεωργικά-κτηνιατρικά φάρμακα*» (Α΄242) ορίζεται:

«8. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να εκμισθώνονται κατ'εξαίρεση των διατάξεων του άρθρου 122 του από 11/12.11.1929 π.δ/τος "περί Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων" (ΦΕΚ 399 Α΄), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, οι κάθε φύσης εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός των Κρατικών Ιχθυογεννητικών Σταθμών, εν όλω ή εν μέρει, μετά από αιτιολογημένη πρόταση και μελέτη σκοπιμότητας με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για εκμετάλλευση σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς, δημοτικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή να παραχωρούνται σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα για ερευνητικές εργασίες για λογαριασμό της αρμόδιας για τη λειτουργία τους υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας.»

14. Στα άρθρα 4, 20 και 21 του ν.4282/2014 «*Ανάπτυξη Υδατοκαλλιέργειών και άλλες διατάξεις*» (Α΄18), όπως αυτά ίσχυαν κατά το χρόνο σύναψης της

μίσθωσης, ήτοι πριν την τροποποίηση που επήλθε στα ως άνω άρθρα με το άρθρο 1 Ν. 4711/2020 ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα:

Άρθρο 4 «1.....,2...,3. α) Η παραχώρηση χρήσης των υδάτινων εκτάσεων, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, εγκρίνεται με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21, β)Αν μετά από δύο (2) έτη από την έκδοση της απόφασης προέγκρισης της μίσθωσης της υδάτινης έκτασης δεν έχει εκδοθεί η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας, ανακαλείται αυτοδίκαια η απόφαση προέγκρισης της μίσθωσης της υδάτινης έκτασης και το αίτημα χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, που υποβλήθηκε, απορρίπτεται. Αν η πάροδος της διετίας δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του ενδιαφερόμενου, η προθεσμία για την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας μπορεί με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης να παραταθεί για έξι (6) επιπλέον μήνες.....»

Άρθρο 20 «1..... 2. Στην άδεια ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία: α) Η έγκριση και η διάρκεια μίσθωσης της υδάτινης έκτασης, αν πρόκειται για πλωτές εγκαταστάσεις, ή η απόδειξη της νόμιμης χρήσης της χερσαίας έκτασης. β)....,γ)....., δ)....., ε).....,στ)....ζ) Οι τυχόν όροι και προϋποθέσεις που έχουν τεθεί από τις συναρμόδιες υπηρεσίες, η) Τα στοιχεία που αφορούν την εγκατάσταση της μονάδας: αα) Προθεσμία εγκατάστασης, ββ) Διαδικασία εγκατάστασης, γγ).....,θ)....,ι) Οι υπόλοιποι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας της μονάδας.

3. α) Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η μίσθωση της θαλάσσιας ή λιμναίας υδάτινης έκτασης.... β) Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας σε χερσαίες εγκαταστάσεις ισχύει για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η παραχώρηση 4. Μετά την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας, την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων εγκαταστάσεων και πριν την τοποθέτηση του ζωικού

κεφαλαίου ο φορέας της μονάδας υποχρεούται να το γνωστοποιήσει εγγράφως στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία.....»

Άρθρο 21 «Για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

1.2. α) Μετά την έκδοση της απόφασης προέγκρισης μίσθωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 1, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει φάκελο δικαιολογητικών στη Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων συμπληρώνει υπηρεσιακά το φάκελο με την απόφαση προέγκρισης μίσθωσης της υδάτινης έκτασης που διατηρεί στο αρχείο της. Τα δικαιολογητικά που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος είναι τα εξής:

αα) Αίτηση, ββ) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα άρθρα 2, 3, 4 και 11, καθώς και το Παράρτημα ΙΙ του ν. 4014/2011 (Α΄ 209), αν πρόκειται για μονάδες κατηγορίας Α΄ του ίδιου νόμου..... γγ) δδ)..... εε) Τα δικαιολογητικά που αφορούν την άδεια χρήσης νερού, αν αυτό απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Δεν απαιτείται άδεια χρήσης νερού σε περίπτωση

χρήσης θαλάσσιων υδάτινων εκτάσεων, ανεξάρτητα από την απόστασή τους από την ακτή.....στστ)....β) αα) Αν πρόκειται για μονάδες υδατοκαλλιέργειας κατηγορίας Α΄ του ν. 4014/2011, ο φάκελος διαβιβάζεται άμεσα από τη Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων στην αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α1 ή στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α2, για την αξιολόγησή του και την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), κατόπιν γνώμης της αρμόδιας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως προς τη συμβατότητα της χρήσης των υδάτων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα οικεία Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Υδατικών Διαμερισμάτων.....Η ΑΕΠΟ διαβιβάζεται από την, κατά περίπτωση, αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος στη Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, ββ).... γ) Στη συνέχεια, ο φάκελος, ο οποίος έχει συμπληρωθεί ανάλογα, σύμφωνα με την περίπτωση β΄, διαβιβάζεται από τη Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία για την αξιολόγησή του.... δ) Μετά την ολοκλήρωση των παραπάνω διαδικασιών, ο Γενικός Γραμματέας της

Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικών Υποθέσεων, εκδίδει την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της πλωτής μονάδας υδατοκαλλιέργειας.....»

16. Στην, κατ' εξουσιοδότηση, της διάταξης της παρ.8 του άρθρου 50 του ν.2538/97 και των διατάξεων του ν.4282/2014 εκδοθείσα με αριθμό 683/118379/24-5-2019 «*Εκμίσθωση του παχυντικού τομέα του «Υ.Σ.» (Β'2103/5-6-2019) κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, μεταξύ άλλων ορίζονται:*

«1. Την έγκριση της εκμίσθωσης στο φορέα «K.Z. Group. A.E.» του παχυντικού τομέα του «Υ.Σ.», με σκοπό τη δημιουργία μονάδας υδατοκαλλιέργειας. Το μίσθιο αποτελείται από δύο υδροστάσια συνολικής έκτασης 1.157,6 στρεμμάτων (με συνολική υδάτινη έκταση 1.148,8 στρεμμάτων {554,5 και 594,3 στρεμμάτων αντίστοιχα}) καθώς και συνοδευτική χερσαία έκταση 1.845 τ.μ.....

2.Η διάρκεια της μίσθωσης ορίζεται σε πέντε (5) έτη, με δυνατότητα αναμίσθωσης μετά από αίτηση του φορέα, εφόσον η αρμόδια υπηρεσία κρίνει, αφενός μεν, ότι τηρήθηκαν οι όροι της σύμβασης μίσθωσης, της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της επιχείρησης και οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με την ασκούμενη δραστηριότητα, αφετέρου δε ότι αναβαθμίστηκε, στα πλαίσια της αρχικής μίσθωσης, συνολικά ο χώρος, αξιοποιήθηκαν οι λεκάνες πάχυνσης και μειώθηκαν τα λειτουργικά έξοδα του «Υ.Σ.».

3. η σύμβαση μίσθωσης μεταξύ του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα (εφεξής μισθωτής) και του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, θα υπογραφεί εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας. Ο μισθωτής υποχρεούται για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, να προσκομίσει, πριν την υπογραφή της, εγγυητική επιστολή από πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο νομικό πρόσωπο που λειτουργεί νόμιμα σε κράτος-μέλος της Ε.Ε., ποσού ίσου με δύο ετήσια μισθώματα, η οποία θα επιστραφεί στον μισθωτή μετά τη λήξη της μίσθωσης και εφόσον τηρήσει τους όρους της. Εάν η προθεσμία για την υπογραφή της σύμβασης παρέλθει άπρακτη με υπαιτιότητα του μισθωτή, η παρούσα ανακαλείται. Δαπάνες που αφορούν την υπογραφή της σύμβασης μίσθωσης βαρύνουν τον μισθωτή.

4. Μετά την έκδοση της παρούσας, ο μισθωτής υποχρεούται να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4282/2014 (ΦΕΚ182 Α΄).

5. Σε περίπτωση που η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας δεν εκδοθεί εντός δύο (2) ετών από τη δημοσίευση της παρούσας από υπαιτιότητα του μισθωτή, η εν λόγω απόφαση ανακαλείται και η σύμβαση μίσθωσης λύεται, αζημίως, για το Ελληνικό Δημόσιο. Σε περίπτωση που η παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του μισθωτή, αλλά σε διαδικαστικά θέματα της διοίκησης, που αφορούν στην αδειοδότηση από τις αρμόδιες υπηρεσίες, η παρούσα εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης.

10. Όλα τα έργα και οι εγκαταστάσεις που θα πραγματοποιηθούν, καθώς και η λειτουργία της μονάδας θα είναι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την περιοχή και τα ευαίσθητα στοιχεία του περιβάλλοντός της, καθώς και με τους όρους της περιβαλλοντικής αδειοδότησης της μονάδας, η οποία θα συνάδει με την εκάστοτε ισχύουσα Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) του Υδροβιολογικού Σταθμού Άρτας, οι δε απαιτούμενες, κατά την κείμενη νομοθεσία, άδειες θα εκδοθούν με επιμέλεια του μισθωτή.

11. Ο μισθωτής θα φροντίσει για την εξασφάλιση της υδροδότησης και αποστράγγισης των εκμισθούμενων λεκανών που περιλαμβάνονται στο μίσθιο.....».

15. Στην (σε συνέχεια της ως άνω κ.υ.α.) από 15-1-2020 σύμβαση μίσθωσης που υπεγράφη μεταξύ του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.» και του Γενικού Γραμματέα ΥΠΑΑΤ, επαναλήφθηκαν στο σύνολό τους οι τεθέντες από την ως άνω κ.υ.α όροι και η διάρκεια της μίσθωσης ορίστηκε σε πέντε (5) έτη, από 5-6-2019 έως 4-6-2024, με δυνατότητα αναμίσθωσης. Ειδικότερα στην από 15-1-2020 σύμβαση μίσθωσης ορίζονται, πλην άλλων, τα ακόλουθα:

«2. Η εκμίσθωση γίνεται με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Όλοι οι όροι της 841/97449/10.08.2018 πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και της αριθμ. 683/118379/24.05.2019 ΚΥΑ για την εκμίσθωση του παχυντικού τομέα του Υδροβιολογικού Σταθμού Άρτας ισχύουν και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής της σύμβασης.

4. Η διάρκεια της μίσθωσης ορίζεται σε πέντε (5) έτη, από 5/6/2019 έως 4/6/2024, με δυνατότητα αναμίσθωσης μετά από αίτηση του μισθωτή, εφόσον η αρμόδια υπηρεσία κρίνει, αφενός μεν, ότι τηρήθηκαν οι όροι της σύμβασης μίσθωσης, της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της επιχείρησης και οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με την ασκούμενη δραστηριότητα, αφετέρου δε ότι αναβαθμίστηκε, στα πλαίσια της αρχικής μίσθωσης, συνολικά ο χώρος, αξιοποιήθηκαν οι λεκάνες πάχυνσης και μειώθηκαν τα λειτουργικά έξοδα του «Υ.Σ.»

5. Το ετήσιο μίσθωμα που καταβάλλει ο μισθωτής ορίζεται σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ και είναι σταθερό για τα πέντε (5) έτη της μίσθωσης.....

6. Η εκμίσθωση γίνεται αποκλειστικά για την ίδρυση μονάδας υδατοκαλλιέργειας, η οποία θα λειτουργεί σύμφωνα με τους όρους της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας που θα εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4282/2014 (ΦΕΚ182 Α').

7. Σε περίπτωση που η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας δεν εκδοθεί εντός δύο (2) ετών από τη δημοσίευση της παρούσας από υπαιτιότητα του μισθωτή, η εν λόγω απόφαση ανακαλείται και η σύμβαση μίσθωσης λύεται, αζημίως, για το Ελληνικό Δημόσιο. Σε περίπτωση που η παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του μισθωτή, αλλά σε διαδικαστικά θέματα της διοίκησης, που αφορούν στην αδειοδότηση από τις αρμόδιες υπηρεσίες, η παρούσα εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης

9. Όλα τα έργα και οι εγκαταστάσεις που θα πραγματοποιηθούν, καθώς και η λειτουργία της μονάδας θα είναι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την περιοχή και τα ευαίσθητα στοιχεία του περιβάλλοντός της, καθώς και με τους όρους της περιβαλλοντικής αδειοδότησης της μονάδας, η οποία θα συνάδει με την εκάστοτε ισχύουσα Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) του Υδροβιολογικού Σταθμού Άρτας, οι δε απαιτούμενες, κατά την κείμενη νομοθεσία, άδειες θα εκδοθούν με επιμέλεια του μισθωτή.

10. Ο μισθωτής θα φροντίσει για την εξασφάλιση της υδροδότησης και αποστράγγισης των εκμισθούμενων λεκανών που περιλαμβάνονται στο μίσθιο.....

12. Ο μισθωτής υποχρεούται να τηρεί και να εφαρμόζει όλες τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, τους περιβαλλοντικούς όρους της ΑΕΠΟ που αφορούν

την εγκατάσταση και λειτουργία της μονάδας, να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή πρόκλησης ζημιών και να μη βλάπτει με κανένα τρόπο το γειτονικό περιβάλλον των εγκαταστάσεων.

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, εν όψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

17. Με τη διάταξη της παρ.8 του άρθρου 50 του ν.2538/1997 και κατ' εξαίρεση των διατάξεων που αφορούν στη διαδικασία εκμίσθωσης δημοσίων κτημάτων, προβλέπεται, ειδικά για τους κρατικούς ιχθυογενετικούς σταθμούς, η δυνατότητα, εν όλω ή εν μέρει, της εκμίσθωσης από το Δημόσιο των εγκαταστάσεων και των εξοπλισμών των ανωτέρω κρατικών σταθμών για εκμετάλλευση. Μεταξύ των εν δυνάμει μισθωτών του ανωτέρω άρθρου περιλαμβάνονται και φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Η σχετική εκμίσθωση προϋποθέτει αιτιολογημένη πρόταση και μελέτη σκοπιμότητας, απαιτεί δε έκδοση σχετικής κοινής απόφασης των αρμόδιων, για την δημόσια περιουσία και για την αλιεία, συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας, Υπουργών, δηλ. του Υπουργού (τότε) Οικονομικών και του Υπουργού (τότε) Γεωργίας.

18. Με τον νόμο 4282/2014 καθορίσθηκε το θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη του τομέα των υδατοκαλλιεργειών, στο πλαίσιο της αειφόρου λειτουργίας του, ως προς την παραχώρηση χρήσης θαλάσσιας και λιμνιαίας υδάτινης έκτασης για εγκατάσταση μονάδας υδατοκαλλιέργειας, καθώς και τη διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σε μονάδες υδατοκαλλιέργειας, ενώ η αρμοδιότητα άδειας ίδρυσης και λειτουργίας σχετικής μονάδας υδατοκαλλιέργειας ανήκει στον Γραμματέα (πρώην Γενικό Γραμματέα) της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στον οποίο προηγουμένως εισηγείται η αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης (σχ. άρθρο 1 που αφορά στους ορισμούς του νόμου). Κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου, εάν, εντός δύο ετών από την έκδοση της απόφασης προέγκρισης της μίσθωσης υδάτινων εκτάσεων, δεν εκδοθεί απόφαση του Γραμματέα

Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας υδατοκαλλιέργειας, τότε η απόφαση προέγκρισης της μίσθωσης της υδάτινης έκτασης ανακαλείται αυτοδίκαια και το αίτημα του φορέα για την ίδρυση και την λειτουργία της μονάδας απορρίπτεται. Στη περίπτωση, πάντως, που ο φορέας δεν θεωρείται υπαίτιος για την καθυστέρηση, ο Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μπορεί να αποφασίσει τη χορήγηση στον ενδιαφερόμενο φορέα μιας επιπλέον εξάμηνης παράτασης της προθεσμίας.

19. Στο Τρίτο Κεφάλαιο του ν.4282/2014, ο νομοθέτης ρυθμίζει τα ζητήματα που αφορούν στην άδεια ίδρυσης και λειτουργίας μονάδας ιχθυοκαλλιέργειας, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για την ανανέωση και τροποποίηση ή την αναστολή και ανάκληση των σχετικών αδειών (άρθρα 20 έως και 24). Μεταξύ άλλων, στο άρθρο 20 καθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας. Στα άρθρο 21 και 22 του νόμου, περιγράφεται η διαδικασία χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας πλωτής (άρθρο 21) ή σε χερσαίες εγκαταστάσεις εκτροφής (άρθρο 22) μονάδας υδατοκαλλιέργειας και ορίζονται τα δικαιολογητικά που υποβάλλει ο ενδιαφερόμενος, στα οποία περιλαμβάνεται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, καθώς και η αρμόδια υπηρεσία στην οποία υποβάλλονται, δηλ. η Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων. Ειδικότερα στην παρ. 2, περ. β, υποπερίπτωση βα του άρθρου 21 προβλέπεται η διαδικασία που ακολουθείται εφόσον πρόκειται για μονάδες υδατοκαλλιέργειας κατηγορίας Α2 του ν.4011/2011 (κατηγορία στην οποία μάλλον εμπίπτει η περίπτωση του ερωτήματος, καθότι στην παράγραφο 4.2 της μνημονευόμενης ΑΕΠΟ 88761/2854/13-102015 ορίζεται ότι το έργο κατατάσσεται στην Υποκατηγορία 2 της Α Κατηγορίας έργων και δραστηριοτήτων όπως αυτές ορίζονται από το ν. 4011/2011). Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) είναι η υπηρεσία Περιβάλλοντος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, γι' αυτό ο φάκελος διαβιβάζεται άμεσα σε αυτήν από τη Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων, ενώ προηγείται της έκδοσης ΑΕΠΟ η γνώμη της αρμόδιας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως προς τη συμβατότητα της χρήσης των υδάτων. Μετά την έκδοση της ΑΕΠΟ και αφού αυτή κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο, ο Γραμματέας της

Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγεί την έγκριση ίδρυσης μονάδας υδατοκαλλιέργειας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικών Υποθέσεων.

20. Με την με αριθμό 683/118379/24-5-2019 (Β'2103/5-6-2019) κ.υ.α. των Υπουργών Οικονομικών (πλέον Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών) και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, αφού ελήφθησαν, πλην άλλων, υπόψη η σχετική νομοθεσία, αλλά και η από 10-08-2018 πρόσκληση της Διοίκησης για την εκδήλωση σχετικού ενδιαφέροντος αποφασίστηκε η εκμίσθωση του παχυντικού τομέα του «Υ.Σ.» στην εταιρεία «Κ.Ζ. Group. Α.Ε.» με σκοπό τη δημιουργία μονάδας υδατοκαλλιέργειας και τέθηκαν συγκεκριμένοι όροι που δεσμεύουν τον μισθωτή. Με την ως άνω κ.υ.α., μεταξύ άλλων, προβλέφθηκε η σύναψη σχετικής σύμβασης μίσθωσης εντός τριών (3) μηνών από την δημοσίευση της κ.υ.α. (σημείο 3), η υποχρέωση του μισθωτή για να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την έκδοση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ν.4282/2014 (σημείο 4), η ανάκληση της κ.υ.α. και η αζημίως για το δημόσιο λύση της σύμβασης μίσθωσης, σε περίπτωση που λόγω υπαιτιότητας του μισθωτή δεν εκδοθεί, εντός δύο (2) ετών από την δημοσίευση της κ.υ.α., η απαιτούμενη άδεια ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, ενώ η προθεσμία παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωση της αδειοδότησης, σε περίπτωση καθυστέρησης λόγω διαδικαστικών ζητημάτων της διοίκησης που αφορούν στην αδειοδότηση από τις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες (σημείο 5), η υποχρέωση του μισθωτή για πλήρη συμμόρφωση, τόσο κατά την εκτέλεση των απαιτούμενων έργων, όσο και κατά τη διάρκεια λειτουργίας της μονάδας, στις προβλεπόμενες από τον νόμο περιβαλλοντικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις, στους όρους της περιβαλλοντικής αδειοδότησης της μονάδας που θα πρέπει να συνάδουν με την εκάστοτε ΑΕΠΟ που ισχύει για τον Υδροβιολογικό Σταθμό, αλλά και την υποχρέωση του μισθωτή να φροντίσει για την έκδοση των απαιτούμενων αδειών (σημείο 10), καθώς και η υποχρέωση του μισθωτή να φροντίσει για την εξασφάλιση της υδροδότησης και της αποστράγγισης των εκμισθούμενων λεκανών που περιλαμβάνονται στο μίσθιο (σημείο 11).

21. Από την απλή αντιπαραβολή του κειμένου της κανονιστικής ρύθμισης της κ.υ.α. με το κείμενο της επακολουθήσασας σύμβασης μίσθωσης, προκύπτει η σχεδόν καθ' ολοκληρία, ταύτισή τους. Καθόσον αφορά στο συμβατικό

κείμενο, ιδιαίτερης αναφοράς χρήζει το με αριθ. 2 σημείο της σύμβασης, όπου ρητά τα μέρη αναφέρονται στην ισχύουσα νομοθεσία και δηλώνουν ότι οι όροι που περιέχονται στην σχετική πρόσκληση της Διοίκησης για εκδήλωση ενδιαφέροντος, καθώς και στην συγκεκριμένη κ.υ.α. ισχύουν και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της μεταξύ τους σύμβασης. Κατά συνέπεια, τόσο οι όροι της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, όσο και οι όροι της κανονιστικού χαρακτήρα κ.υ.α. αποτελούν συγχρόνως και συμβατικούς όρους της συγκεκριμένης σύμβασης μίσθωσης, σε κάθε περίπτωση δε υπερισχύουν τυχόν απλώς συμβατικών όρων.

22. Καθόσον αφορά στο σαφώς οριοθετημένο χρονικό πλαίσιο των δύο ετών, το οποίο τέθηκε τόσο με την ως άνω κ.υ.α., όσο και με τη σύμβαση μίσθωσης, τούτο εναρμονίζεται απόλυτα με τον ν.4282/2014, ο οποίος περιλαμβάνει αντίστοιχη ρύθμιση στο άρθρο 4. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν.4282/2014, η σχετική προθεσμία κρίθηκε ως αναγκαία προκειμένου να μην δεσμεύονται επ' αόριστον οι υδάτινες εκτάσεις, οι οποίες επιπλέον είναι κοινόχρηστες. Εξάλλου, την αναγκαιότητα της οριοθέτησης μέσα σε αυστηρά χρονικά πλαίσια έκρινε και το Συμβούλιο της Επικρατείας, εφόσον δεν είναι όλες οι υδάτινες εκτάσεις κατάλληλες για την ανάπτυξη υδατοκαλλιέργειας και επιπλέον στοχεύουν στην εξυπηρέτηση δημόσιου σκοπού συνισταμένου στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας στον κλάδο της ιχθυοκαλλιέργειας.(ΣΤΕ 1123/2018 σκ.4). Περαιτέρω ο όρος που ετέθη στην ως άνω κ.υ.α., σύμφωνα με τον οποίο δεν επάγονται κυρώσεις σε βάρος του μισθωτή σε περίπτωση που η υπέρβαση του χρονικού ορίου των δύο ετών δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά του, είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του ν.4282/2014 (άρθρο 4), αλλά και με την γενική αρχή της χρηστής διοίκησης, καθότι καθυστερήσεις και διαφωνίες μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών, δεν μπορούν να καταλογιστούν σε βάρος του διοικούμενου, όταν ελέγχεται η υπαιτιότητά του. Δεν παραλείπεται, πάντως, να σημειωθεί ότι η προβλεπόμενη στο άρθρο 4 δυνάμενη να χορηγηθεί παράταση δεν υπερβαίνει το εξάμηνο από τη λήξη της προθεσμίας.

23. Στην περίπτωση του ερωτήματος, σύμφωνα με το ιστορικό και τα επιμέρους στοιχεία, όπως αυτά ετέθησαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγεται ότι, εάν και ο μισθωτής (σύμφωνα με το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο, αλλά και τους συμβατικούς όρους της, εκπροθέσμως

πάντως, σύμβασης που συνήψε με τον εκμισθωτή, δηλ. το Δημόσιο) είχε αναλάβει την υποχρέωση να μεριμνήσει για την εμπρόθεσμη εξασφάλιση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, της προηγούμενης αναγκαίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς και της εξασφάλισης υδροδότησης και αποστράγγισης των περιλαμβανομένων στο μίσθιο λεκανών, εν τούτοις αυτό δεν κατέστη δυνατόν να τηρήσει τη διετή προθεσμία. Και είναι μιν αληθές ότι εμφανίζεται μια, εκ πρώτης όψεως, διάσταση απόψεων μεταξύ των υπηρεσιών της Κεντρικής Διοίκησης και των υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ως προς την επιβαλλόμενη αντιμετώπιση του μισθωτή ως νέου φορέα εκμετάλλευσης ή όχι, εν τούτοις δεν φαίνεται να υπάρχει συγκεκριμένη άποψη της Διοίκησης, ως προς το πόσον το γεγονός αυτό επηρέασε ή όχι και σε τι βαθμό την εμπρόθεσμη δράση του μισθωτή. Αλλά και οι αναφερόμενες ενέργειες του μισθωτή (με την επιφύλαξη τυχόν άλλων μη τεθέντων υπόψη του Τμήματος συναφών στοιχείων) σε συσχέτισμό με τον χρόνο διενέργειάς τους, το περιεχόμενο των αιτημάτων του, καθώς και τους αποδέκτες αυτών των αιτημάτων, σε συνδυασμό με την εμφανιζόμενη έλλειψη αντιδράσεων σε τυχόν εξ υπαιτιότητας τρίτων παρατεινόμενη αδράνεια για την εμπρόθεσμη εκπλήρωση των υποχρεώσεών του, δημιουργούν ομοίως αμφιβολίες ως προς το βασικό ζήτημα του καταλογισμού ή/και επιμερισμού συναφούς υπαιτιότητας. Το γεγονός ότι τελικώς η περιβαλλοντική αδειοδότηση ελήφθη στις 1-12-2022 και μέχρι τον χρόνο σύνταξης του ερωτήματος (2-5-2023) δεν είχε εκδοθεί απόφαση ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας, ενώ δεν είναι σαφές εάν ο μισθωτής υπέβαλε σχετικά αιτήματα, σε συνδυασμό με την επικείμενη λήξη της πενταετούς διάρκειας της μίσθωσης δημιουργεί περαιτέρω αμφιβολίες.

24. Είναι αναμφισβήτητο ότι στην περίπτωση του ερωτήματος έχει προ πολλού παρέλθει η, εκ του νόμου, της κ.υ.α. και της σύμβασης, διετής προθεσμία για την εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών. Ομοίως, σύμφωνα με τη δοθείσα ερμηνεία του κανονιστικού και συμβατικού πλαισίου της μίσθωσης, είναι αναμφισβήτητο ότι συντρέχει περίπτωση ανάκλησης της περί εκμισθώσεως κ.υ.α. και λύσης (αζημίως για το Δημόσιο) της μεταγενέστερης σύμβασης μίσθωσης. Σε περίπτωση, πάντως, επίκλησης εκ μέρους του μισθωτή συνδρομής δικαιολογημένης καθυστέρησης λόγω υπαιτιότητας αρμοδίων για την έκδοση των σχετικών αδειών υπηρεσιών, η Διοίκηση,

λαμβάνοντας υπόψη της το σύνολο των στοιχείων και των γεγονότων που διαθέτει, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν ειδικότερων περιστάσεων, εάν κρίνει ότι συντρέχει πράγματι δικαιολογημένη καθυστέρηση μπορεί να παρατείνει την σχετική προθεσμία μέχρι την ολοκλήρωση της αδειοδότησης.

Απάντηση

25. Με βάση τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α΄) γνωμοδοτεί ομόφωνα, ως εξής:

Η άπρακτη πάροδος της προβλεπόμενης στη κ..υ.α. 683/118379/24-5-2019 (Β΄2103) διετούς προθεσμίας (για την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της μονάδας υδατοκαλλιέργειας του ερωτήματος) συνεπάγεται την ανάκληση της συγκεκριμένης κ.υ.α. και τη λύση της συναφθείσας από 15-01-2020 σύμβασης, εφόσον η σχετική καθυστέρηση οφείλεται σε υπαιτιότητα του μισθωτή. Η διαπίστωση της υπαίτιας ή ανυπαίτιας συμπεριφοράς του μισθωτή εναπόκειται στην ουσιαστική κρίση της Διοίκησης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2024

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Στυλιανή Χαριτάκη

Ελισάβετ Παπαδοπούλου Μερτζεμεκίδου

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ